

مقدمه:

انتقال فناوری و تجاری سازی دو رکن اصلی تبدیل ایده به محصول موفق در بازار و نیز از جمله مباحث مهم مطرح در مدیریت تکنولوژی از دیدگاه استراتژی تکنولوژی محسوب می شوند. استراتژی تکنولوژی در بنگاه، اغلب در راستای استراتژی کلان کسب و کار تعریف می شود. اغلب در ادبیات موضوع و تعاریف ارائه شده انتقال فناوری و تجاری سازی به خوبی از یکدیگر تفکیک نشده و جایگاههای آنها نسبت به یکدیگر تعیین نشده است. تعاریفی که برای انتقال فناوری و تجاری سازی ارائه شده در برخی موارد معادل یکدیگر بوده و یا همپوشانی دارد. همچنین یک مدل مفهومی جامع که نشان دهنده جایگاه این دو نسبت به یکدیگر می باشد ارائه نشده است در حالیکه برای تدوین یک استراتژی تکنولوژی مناسب تفکیک آنها از یکدیگر ضروری است. معاونت پژوهش و فناوری در این شیوه نامه قصد دارد، جهت تکمیل فرایند کسب و کار، استانداردهای خود را در زمینه همکاری با مراکز انتقال فناوری ارائه دهد.

ماده ۱- در این شیوه نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - تجاری سازی: فعالیت های مرتبط با عرضه محصول یا خدمت جدید مبتنی بر ایده ها یا فناوری های جدید که شامل تمامی فرایندهای مرتبط از جمله ثبت اختراع، ارزش گذاری فناوری، اعطای امتیاز، انتقال و انتشار و کسب سایر فناوری های مورد نیاز (مکمل) و پرداخت حق امتیازهای مرتبط، جذب سرمایه و منابع (نمونه سازی، طراحی صنعتی فرایند یا محصول جدید، انجام آزمون ها و دریافت تأییدیه های لازم، تولید آزمایشی، بازاریابی و رفع اشکال) و همچنین خدمات پشتیبانی تخصصی تجاری سازی (شامل فعالیت های مشاوره، مدیریت فناوری، طراحی محصول و فرایند، خدمات استاندارد سازی، اندازه سنجی و خدمات آزمایشگاهی) می شود.

ب - دانشگاه: دانشگاه جامع علمی کاربردی

ج - معاونت: معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه جامع علمی کاربردی

د - مراکز رشد: مراکز رشد خوشه های فناوری دانشگاه جامع علمی کاربردی دارای مجوز

هـ - مراکز انتقال فناوری: مراکز انتقال فناوری شبکه های تبادل اطلاعات یا پروژه های سازمان یافته ای هستند که برای موثر کردن فرایند انتقال، تیم های ویژه ای را به خدمت می گیرند و وظیفه انتقال فناوری را دارند.

ماده ۲- شرکت ها و مؤسساتی که در زمینه «گسترش و کاربرد اختراع و نوآوری» و «تجاری سازی نتایج تحقیق و توسعه شامل (طراحی و تولید کالا و خدمات) در حوزه فناوری های برتر و با ارزش افزوده بالا» فعالیت می نمایند، شرکت یا مؤسسه دانش بنیان محسوب می شوند.

تبصره ۱- فعالیت هایی نظیر برگزاری و شرکت در همایش های علمی، آموزش و کارآموزی، فعالیت های عادی و روزمره نرم افزاری و سایر فعالیت هایی که هدف آنها طراحی محصولات یا خدمات یا بهبود کیفیت آنها نیست، از فعالیت های دانش بنیان به شمار نمی روند.

تبصره ۲- نمایندگی شرکت های خارجی و شرکت های واردکننده محصولات دانش بنیان که به امر تجارت می پردازند، از شمول این آیین نامه خارج هستند.

ماده ۳ - تشکیل کارگروه:

به منظور تدوین حوزه های فعالیت های دانش بنیان و معیارهای تشخیص مصادیق شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان، و نظارت بر اجرای این فعالیت، کارگروهی در معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه متشکل از اعضای زیر تشکیل می شود:

الف- معاون پژوهش و فناوری (رئیس)

ب- مدیرکل دفتر امور پژوهش و فناوری (نائب رئیس)

ج- رئیس شبکه مراکز رشد خوشه های فناوری دانشگاه (دبیر)

د- یک نفر از دستگاه اجرایی ذی ربط (عضو شورا)

ه - سه نفر از روسای مؤسسات / مراکز آموزش علمی کاربردی ذی صلاح و ذی ربط (عضو)

- حکم نائب رئیس، دبیر و اعضای شورا توسط معاون پژوهش و فناوری صادر می شود.
- دبیرخانه کارگروه جلب سرمایه گذار در مدیریت پژوهش و فناوری تشکیل می شود.

ماده ۴- اهداف، مأموریت ها و برنامه های کلی

- توسعه اقتصادی و ارتقای سطح تکنولوژیکی کشور و تولید مواد نو با استفاده از فناوری های پیشرفته
- بالا بردن سطح طراحی و ساخت داخل
- اشتغال زایی و ایجاد زمینه های جدید فعالیت برای نیروی کارا و متخصص
- زمینه سازی گسترش صنایع وابسته، بالادستی و پایین دستی
- بالا بردن قدرت رقابتی در جهت صدور کالای ساخت داخل و به دست آوردن سهم بالاتر در تجارت جهانی
- ایجاد اعتماد نسبت به تحقیقات کاربردی و توسعه ای راهبردهای تجاری سازی
- ایجاد فرصت های علمی و تحقیقاتی و پژوهشی جدید با دیدگاه توسعه فناوری های استراتژیک از جمله نانو فناوری، فناوری زیستی و فناوری اطلاعات
- جذب و تجهیز سرمایه های داخلی به منظور تولید دانش و فناوری های نوین
- ایجاد ارزش افزوده بیشتر در فرآیندهای تولیدی مبتنی بر فناوری
- بهره گیری مطلوب و استفاده از تمامی پتانسیل های موجود در دستگاه های دولتی، عمومی و خصوصی کشور جهت کمک به شرکت های فناور به منظور توسعه و دستیابی به بازارهای جهانی
- فراهم نمودن زمینه های لازم جهت آشنایی صاحبان ایده و فناوری با سرمایه گذاران برای تسهیل نمودن روند تجاری سازی نتایج تحقیقات از طریق فن بازار
- فراهم نمودن بسترهای لازم جهت تبادل فناوری از جمله تدوین نظام های ارزش گذاری فناوری، استاندارد سازی، ارائه خدمات مشاوره در خصوص مالکیت فکری، تدوین دانش فنی، تامین مالی و...
- هدایت نیروهای فارغ التحصیل، محققین و اساتید دانشگاه ها و مراکز علمی و تحقیقاتی و صاحبان ایده از طریق مراکز رشد

ماده ۵- انواع همکاری:

چندین نوع توافق وجود دارد که در انتقال تکنولوژی برنامه ریزی شده از یکی از آنها استفاده می شود:

- الف- اعطای مجوز: دریافت کننده حق استفاده از تکنولوژی فرد دیگر را خریداری می کند.
- ب- اعطای فرانسیز: این فرایند شکلی از اعطای مجوز است ولی در آن منبع، معمولاً نوعی پشتیبانی مستمر را از دریافت کننده فراهم می آورد.
- ج- شرکت مشترک: دو یا چند شرکت یا بنگاه منافع خود را در یک فعالیت و در قالب یک شرکت کنار یکدیگر می گذارند و به این وسیله دانش و منابع خود را برای طراحی یک تکنولوژی، تولید یک محصول یا استفاده از دانش فنی مربوط به خود و با هدف یکدیگر تسهیم می کنند.
- د- پروژه کلید در دست: یک کشور یک پروژه کامل را از یک منبع بیرونی خریداری می کند و پروژه طراحی، اجرا و آماده تحویل برای شروع به کار می شود.
- ه- سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI): یک شرکت، معمولاً یک شرکت چند ملیتی، تصمیم می گیرد تا محصولات خود را در خارج از کشور تولید کند یا برخی از منابع خود را در خارج از کشور سرمایه گذاری کند.
- و- کنسرسیوم فنی: در این حالت، دو یا چند شرکت در قالب یک شرکت یا یک مجموعه بزرگ با یکدیگر همکاری می کنند، زیرا منابع هر یک از آنها برای موثر کردن جهت تغییرات تکنولوژیکی محدود است.

ماده ۶- شرکت های توسعه و صندوق نوآوری:

معرفی شرکت های توسعه و صندوق نوآوری به صاحبان محصول های دانش بنیان با هدف جلب سرمایه گذار و تجاری سازی این محصولات صورت می گیرد. شرکت های توسعه و صندوق های نوآوری به شرح ذیل می باشند:

- صندوق نوآوری و شکوفایی
- صندوق توسعه فناوری های نوین
- انجمن خیرین توسعه علم و فناوری ایرانیان
- شرکت سنجش فناوری خاورمیانه
- شرکت مدیریت صادرات فناوری ایرانیان
- مرکز توسعه کسب و کار فناوری
- سامانه تأمین مالی و سرمایه گذاری طرح ها و شرکت های دانش بنیان
- بازار دارایی فکری

ماده ۷- این شیوه نامه در ۷ ماده و ۲ تبصره در تاریخ در جلسه دانشگاه به تصویب رسید.